

In 1921 keerde hij naar Bergen terug, waar hij sindsdien is blijven wonen en datzelfde jaar is meteen een keerpunt geworden in zijn kunst. Het kon niet anders, of hij moest vroeg of laat den invloed van het cubisme onder vinden. Laat kwam die invloed op hem, in vergelijking met andere jongeren. Voor het groote publiek, dat des te gauwer en met te meer zelfverzekerdheid een oordeel over kunst uitspreekt, naar mate het er minder van begrijpt, is het cubisme nog immer een lachwekkende zaak, hetgeen niet wegneemt, dat ieder, die met werkelijke aandacht de ontwikkeling der schilderkunst heeft gevolgd, niet alleen in Nederland maar ook daarbuiten, zal erkennen, dat het cubisme, als alleen-zaligmakende formule verlaten, ten slotte een krachtige zuivering heeft gebracht in de schilderkunst, deze heeft ontdaan van de excessen van het materialisme en haar heeft verrijkt met een sterker begrip van stijl en dieper inzicht in de beteekenis van de kleur.

Het gelouterd cubisme vond in Bergen een belijder in Leo Gestel en wanneer ik in het Sted. Museum te Amsterdam Van Blaaderen's groote teekening aanschouw van een vijverhoek bij het Hof te Bergen, waarin die cubistische invloed voor het eerst zichtbaar wordt, denk ik aan invloed van Gestel, hoezeer ook Van Blaaderen's persoonlijkheid aan deze teekening een eigen cachet geeft. Er is hier in zijn werk voor het eerst een duidelijk uitgesproken streven naar een vormtaal, een bewuste rythmeering van de natuurvormen, met behoud echter van de waarneembare werkelijkheid. Van dit oogenblik af heeft Van Blaaderen zijn werk op een hooger plan geheven; te veel ras-schilder om zich aan een formule te binden, begaafd met een nooit falend begrip over compositie en kleur, weet hij sinds 1921 te stijgen tot wat wij uit de laatste jaren van hem kennen, n.l. zijn werk uit Taormina, dat een zoo groot artistiek succes had op de laatste tentoonstelling van den Hollandschen Kunstenaarskring te Amsterdam, in het voorjaar van 1925. Dit belangrijke werk uit de laatste jaren wil ik meer in het bijzonder bespreken.

De zeer schoone teekening van den vijverhoek te Bergen is in verschillende opzichten het bestudeeren waard. Zij bewijst allereerst, dat Van Blaaderen, die eigenlijk weinig teekende omdat hij boven alles colorist is en die zelfs bijna nooit etste of op steen teekende, de eigenschappen bezit om zwart-en-wit te scheppen, dat als zoodanig zuiver van bedoeling en uitdrukking en op zichzelf volledig is. De hoedanigheid van zijn zwart-en-wit is van den hoogsten rang. Maar tevens treft hier het rijke en edele rythme van den vorm, het stijlbegrip. Is de vorm van zijn oudere werk nog naturalistisch, hier is een vormtaal, welke ons iets heeft te zeggen van de gemoedsbeweging des kunstenaars. Hetzelfde gegeven, maar dan in den winter met sneeuw heeft hij in een andere teekening verwerkt, waarin hij nog meer gelegenheid had om tusschen het diepe zwart van het boerenhuis en het